

Dosar nr. 3r-248/2022
2-20116659-01-3r-28072022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: G. Ciobanu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: Gh. Mîra, Gr. Dașchevici, A. Bostan)

DECIZIE

17 august 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Iurie Bejenaru
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând recursul depus de Ala Ungurean, reprezentată de avocatul Cristina Iachimov,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Ala Ungurean împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil,

împotriva încheierii din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Ala Ungurean, reprezentată de avocatul Cristina Iachimov împotriva hotărârii din 09 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La 21 septembrie 2020, Ala Ungurean a depus cerere de chemare în judecată împotriva Autorității Naționale de Integritate, prin care a solicitat anularea actului de constatare nr. 186/12 din 25 august 2020.

Prin hotărârea din 09 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea depusă de Ala Ungurean a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 10 martie 2022, Ala Ungurean, reprezentată de avocatul Cristina Iachimov, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 09 februarie 2022, solicitând casarea integrală a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii privind admiterea acțiunii.

Prin încheierea din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de Ala Ungurean, reprezentată de avocatul Cristina Iachimov împotriva hotărârii din 09 februarie 2022 a Judecătoriei Rîșcani, sediul Chișinău, deoarece motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen.

La 11 iulie 2022, Ala Ungurean, reprezentată de avocatul Cristina Iachimov, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate și soluționarea prin decizie a problemei respective cu primirea spre examinare a cererii de apel.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel, deoarece a dat o apreciere eronată chestiunii declarării inadmisibile a cererii de

apel, deoarece apelanta a recepționat la data de 02 aprilie 2022 hotărârea motivată din 09 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, respectiv a întocmit motivarea apelului însă din considerentul că dosarul deja a fost transmis către instanța de apel a așteptat înregistrarea cauzei în ordine de apel pentru a remite motivarea apelului completului desemnat pentru examinarea acțiunii.

Astfel, pentru a nu crea impedimente în apărarea intereselor legitime a cetățeanului, drept prevăzut de legea națională și internațională consideră că încheierea recurată urmează a fi casată cu acordarea dreptului de a se expune în instanța de apel și a-și apăra interesele.

La 28 iulie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Autorității Naționale de Integritate pentru notificare copia recursului depus de Ala Ungurean, reprezentată de avocatul Cristina Iachimov împotriva încheierii din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Prin referința depusă la data de 05 august 2022, prin intermediul poștei electronice, Autoritatea Națională de Integritate a solicitat respingerea recursului depus de Ala Ungurean, reprezentată de avocatul Cristina Iachimov și menținerea încheierii din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art.191 alin.(5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curții de apel.

Conform art.243 alin.(2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Completul specializat pentru examinare acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților.

Studiind actele cauzei, completul specializat pentru examinare acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie de respingere a recursului.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că în prezenta speță obiectul de examinare în ordine de recurs vizează legalitatea încheierii din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de avocatul Iachimov Cristina, în interesele apelantei Ungurean Ala, împotriva hotărârii din 09 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, deoarece motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen.

Conform art.232 alin.(1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Iar, potrivit alin.(2) al art.232 din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul administrativ potrivit cărora procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 111 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Art.113 din Codul de procedură civilă prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Totodată, conform art.223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96–114.

Potrivit art.96 alin.(1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Din dispozițiile art.97 alin.(1) și (3) din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare:

a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Reieșind din prevederile art.109 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Din materialele cauzei rezultă că la 09 februarie 2022 Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a pronunțat dispozitivul hotărârii în ședință publică, prin care acțiunea depusă de Ala Ungurean a fost respinsă ca fiind neîntemeiată. (f.d. 176)

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 10 martie 2022, Ala Ungurean, reprezentată de avocatul Cristina Iachimov, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii din 09 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii. (f.d. 181/ 182)

La 25 martie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a expediat copia hotărârii integrale din 09 februarie 2022 în adresa apelantei Ala Ungurean și reprezentantului acesteia avocatul Cristina Iachimov, notificată ultimilor la 02 aprilie 2022 și 05 aprilie 2022, fapt ce rezultă din avizele poștale de recepție anexate la materialele cauzei. (f.d. 209/210).

Astfel, termenul de prezentare a cererii de apel motivată împotriva hotărârii din 09 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în baza art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, a început să curgă de la data de 03 aprilie 2022 și a expirat la data de 03 mai 2022, inclusiv.

Astfel, data până la care urma a fi depusă motivarea apelului la instanța de apel a expirat la 03 mai 2022. Însă, Ala Ungurean, reprezentată de avocatul Cristina Iachimov a depus motivarea apelului la data de 27 mai 2022.

Drept urmare, prin încheierea din 07 iunie 2022 Curtea de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul depus de Ala Ungurean, reprezentată de avocatul Cristina Iachimov împotriva hotărârii din 09 februarie 2022 a Judecătoriei Rîșcani, sediul Chișinău, deoarece motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen.

Pentru a se pronunța astfel, instanța de apel a reținut că apelanta nu a făcut nici o mențiune despre omiterea termenului de prezentare a motivării apelului, nefiind invocat nici un argument în vederea justificării încălcării termenului stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ. Cu atât mai mult, apelanta nu a făcut uz nici de prevederile art. 237 alin. (1) din Codul administrativ, care oferă apelantei posibilitatea să solicite repunerea în termenul de prezentare a motivării apelului, în condițiile în care o astfel de omisiune este justificată prin probe pertinente.

În consecință, dat fiind faptul că apelanta nu a prezentat, în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, cererea de apel întocmită în conformitate cu cerințele Legii, în pofida faptului că cunoștea despre necesitatea înlăturării neajunsurilor depistate, după cum s-a indicat mai sus, apelanta având termen suficient pentru înlăturarea neajunsurilor, de către ultima nefiind înaintată nici o cerere de repunere în termenul de prezentare a motivării apelului, instanța de apel a ajuns la concluzia de a declara inadmisibil apelul.

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu argumentele recursului și cadrul legal aplicabil speței, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios

administrativ al Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de declarare în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ a cererii de apel depuse de avocatul Iachimov Cristina, în interesele apelantei Ungurean Ala ca inadmisibilă, deoarece ultima nu s-a conformat prevederilor legale imperative și nu au prezentat instanței de apel cererea de apel motivată în termenul prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

Or, după cum s-a menționat supra, hotărârea motivată a primei instanțe a fost notificată apelantei Ala Ungurean la 02 aprilie 2022 și reprezentantului acesteia avocat Cristina Iachimov a fost notificată la 05 aprilie 2022, însă ultimul până în termenul-limită, care a expirat la data de 03 mai 2022, inclusiv, nu a prezentat Curții de Apel Chișinău apelul motivat, fapt ce a generat în consecință declararea acestuia inadmisibil în conformitate cu art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ.

La acest capitol se rețin dispozițiile art.24 alin.(1) din Codul administrativ, care stipulează că, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de apel prevăzut la art.232 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac. Contrar acestor prevederi, recurenta/apelanta Ala Ungurean, reprezentată de avocatul Cristina Iachimov, fiind cel interesat de soluționarea prezentului litigiu în ordine de apel, nu a depus diligența necesară ca să-și îndeplinească obligațiile cu bună-credință, în vederea depunerii motivării apelului în interiorul termenului legal, care este un termen imperativ, cu solicitarea, după caz, a repunerii în termen a actului de procedură în conformitate cu legislația în vigoare.

Nu poate fi reținut argumentul recurentei Ala Ungurean, reprezentată de avocatul Cristina Iachimov, invocat în cererea de recurs precum că a recepționat la data de 02 aprilie 2022 hotărârea motivată din 09 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, respectiv a întocmit motivarea apelului însă din considerentul că dosarul deja a fost transmis către instanța de apel a așteptat înregistrarea cauzei în ordine de apel pentru a remite motivarea apelului completului desemnat pentru examinarea apelului.

Or, alegația respectivă a recurentei vine în contradicție cu cele menționate supra și a materialelor dosarului, prin care cert s-a constatat că ultimul a recepționat hotărârea motivată a primei instanțe încă la data de 02 aprilie 2022 (f.d. 210) și conform art. 232 din Codul administrativ recurentul/apelant era obligat să depună motivarea apelului în termen de 30 de zile de la notificare.

Prin urmare, culpa neîndeplinirii actului de procedură în termenul prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ, le revine recurentei Ala Ungurean, care nu a efectuat nicio acțiune procesuală, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, de a-și proteja drepturile de acces la instanță și de a îndeplini actele de procedură în termenul legal, manifestând în acest sens un comportament de rea-credință la folosirea drepturile sale procedurale.

Se constată ca fiind întemeiată soluția instanței de apel cu privire la declararea apelului depus de Ala Ungurean, reprezentată de avocatul Cristina Iachimov ca inadmisibil în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, or, exercitarea

oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din acest drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate, care este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art.6 din CEDO.

În susținerea opiniei enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale ale Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil.

În practica sa constantă, Curtea a reiterat că „dreptul la instanță”, la fel ca și dreptul de acces, nu are un caracter absolut. În această privință Curtea Europeană, în multe cauze similare, nu exclude ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev vs. fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei; Kemp vs. Luxemburg; Diaz Ochoa vs Spania), în care CEDO a reiterat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art.243 alin.(1) lit.b) și alin.(2) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul depus de Ala Ungurean, reprezentată de avocatul Cristina Iachimov.

Se menține încheierea din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Ala Ungurean împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Iurie Bejenaru

judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu